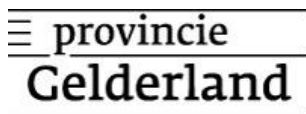

Netcapaciteitsplafond voor netbewuste nieuwbouw – in de praktijk

Dit document informeert gemeenten over de invoering van het netcapaciteitsplafond^{*)}. Het beschrijft het proces voor de wijziging van de Omgevingsverordening, de planning richting vaststelling en inwerkingtreding en de rol van gemeenten bij de voorbereiding en uitvoering. Het document wordt gedurende het proces regelmatig geactualiseerd op basis van de uitkomsten van lopende onderzoeken en de verwerking van ingediende zienswijzen.

Aanleiding en doel

Netcongestie vormt een groeiende belemmering voor de woningbouw: het volle elektriciteitsnet veroorzaakt vertraging terwijl de woningbehoefte urgent is. Daarom voeren de provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht een netcapaciteitsplafond voor netbewuste nieuwbouw in. Dit plafond begrenst de maximale gezamenlijke piekbelasting van woningen in een nieuwbouwwijk. Door toepassing van netbewuste ontwerpprincipes, zoals beperking van de warmtevraag en inzet van efficiënte installaties, wordt het net minder belast en ontstaat ruimte voor extra woningbouw en andere ontwikkelingen binnen de beschikbare netcapaciteit.

Herkomst en toepassing

Het netcapaciteitsplafond vloeit voort uit de afspraken van de Woontop (december 2024), waarin Rijk, provincies, netbeheerders en partners hebben ingezet op netbewust bouwen. Doel is de effecten van netcongestie te beperken, stagnatie in de woningbouw te voorkomen en een gelijk speelveld voor gemeenten en ontwikkelaars te creëren. Het plafond wordt per project bepaald op basis van het aantal en type woningen en het lokaal haalbare warmtesysteem.

Netcapaciteit netbewuste nieuwbouw

Het netcapaciteitsplafond voor netbewuste nieuwbouw stelt een grens aan de maximale piekbelasting die alle woningen samen mogen

veroorzaken (Watt elektrisch per m²). Het plafond wordt per project bepaald op basis van:

- het aantal woningen;
- het type woningen (grondgebonden of gestapeld);
- het gebruiksoppervlak wonen (GBO);
- de mogelijkheid om een bodemenergiesysteem toe te passen;
- vaste prestatienormen (W/m²) per woningtype.

Projectontwikkelaars hebben daarbij ontwerp vrijheid: zij bepalen zelf welke maatregelen worden toegepast, zoals extra isolatie, efficiënte warmtepompen of toepassing van bodemenergie.

Ingangsdatum netcapaciteitsplafond

Het plafond geldt in de provincie Utrecht vanaf 1 december 2026 en in Flevoland en Gelderland vanaf 1 januari 2027. Een omgevingsvergunning wordt vanaf deze data alleen verleend als kan worden aangetoond dat een project het plafond niet overschrijdt. Vanwege de nog lopende onderzoeken kan deze ingangsdatum nog naar achteren verschuiven.

De nieuwe werkwijze bij het aanvragen van een omgevingsvergunning

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning moeten initiatiefnemers aantonen dat hun project het plafond niet overschrijdt. Dit gebeurt vooral op het gebied van bouw- en installatietechnische maatregelen die de warmtevraag op piekmomenten beperken, zoals extra isolatie of efficiënte warmtesystemen. De keuze voor maatregelen is vrij, maar uitvoering ervan is verplicht na vergunningverlening. Lees meer over netbewuste energieconcepten in de [handreiking van Nuna Energy](#).

Het plafond fungeert als theoretische grens om te bepalen of voldoende netbewuste

maatregelen zijn toegepast. De gemeente handhaaft niet op het daadwerkelijke energieverbruik van de opgeleverde wijk, maar uitsluitend op de realisatie van de afgesproken maatregelen. Na oplevering gelden voor een netbewuste woonwijk geen aanvullende beperkingen.

Zowel het netcapaciteitsplafond als de rekenregels zijn uniform in de drie provincies en gemeenten mogen daar niet van afwijken.

De nieuwe werkwijze in 3 stappen:

1. Bepaal het netcapaciteitsplafond voor het ontwerp

Het plafond (de maximale piekbelasting van alle woningen samen) wordt bepaald door het aantal m² gebruiksoppervlakte (GBO) van het totaal aantal woningen te vermenigvuldigen met de prestatienorm per m² uit onderstaande beslisboom:

Wanneer een bodemenergiesysteem lokaal niet mogelijk is, gelden aangepaste prestatienormen. De gemeente bepaalt waar dit het geval is. Hoe dit wordt vastgesteld en hoe deze informatie openbaar wordt gemaakt, wordt nog verder uitgewerkt. Voor projecten met minder dan 15 woningen mag altijd worden uitgegaan van 'bodemenergiesysteem niet toepasbaar'.

Over de prestatienorm

De prestatienorm (warmtegebruik x 0,6) + huishoudelijk gebruik) geeft de maximale elektriciteitsvraag weer van een woning. Het gaat hierbij om de som van het elektriciteitsgebruik voor warmte en het huishoudelijk elektriciteitsgebruik.

Voor het huishoudelijk elektriciteitsgebruik werken we in de berekening met vaste kengetallen:

- 6,7 W per m² voor grondgebonden woningen
- 8,3 W per m² voor gestapelde woningen

Deze waarden zijn ervaringsgetallen, gebaseerd op metingen en berekeningen op het niveau van een onderstation. Ze worden uitsluitend gebruikt voor deze netberekening. Het zijn dus geen prestaties of normen die met maatregelen gehaald moeten worden door de woning of de bewoners.

Daarnaast passen we een gelijktijdigheidsfactor van 0,6 toe. Dit betekent dat we ervan uitgaan dat woningen die op hetzelfde verdeelstation zijn aangesloten niet allemaal tegelijk hun maximale elektriciteitsvraag hebben. Dit staat nader uitgelegd in de [ontwerpprincipes netbewuste nieuwbouw](#).

Voorbeeldberekening

Voor een project met 200 grondgebonden woningen (gemiddeld 120 m² GBO per woning) en 200 gestapelde woningen (gemiddeld 85 m² GBO per woning), waarbij een bodem energiesysteem wel kan worden toegepast, geldt het volgende:

	Grondgebonden	Gestapeld	Totaal
<i>Plafond</i>	$200 \times 120 \times 12 \text{ W} = 288 \text{ kW}$	$200 \times 85 \times 13 \text{ W} = 221 \text{ kW}$	509 kW
<i>Huishoudelijk gebruik</i>	$200 \times 120 \times 6,7 \text{ W} = 160,8 \text{ kW}$	$200 \times 85 \times 8,3 \text{ W} = 141,1 \text{ kW}$	301,1 kW
<i>Warmte gebruik (tapwater en warmte)</i>	$(288 - 160,8) / 0,6 = 212 \text{ kW}$	$(221 - 141,1) / 0,6 = 133,2 \text{ kW}$	345,2 kW

2. Toets het ontwerp met de uniforme rekenregel

Gemeenten toetsen de aanvraag met behulp van de uniforme rekentool, die zo veel mogelijk werkt op basis van bestaande methodieken. De rekentool is nog in ontwikkeling en wordt in maart 2026 openbaar gemaakt.

Het is verstandig om het netcapaciteitsplafond zo vroeg mogelijk in het planproces te bepalen. Dit geeft projectontwikkelaars vanaf het begin een duidelijk richtgetal voor het ontwerp. Bij wijzigingen in het project, zoals het aantal

woningen of de woningmix, kan het plafond eenvoudig worden aangepast. Op het moment van vergunningverlening moet het definitieve plafond zijn vastgesteld, zodat de gemeente dit kan toetsen met de rekenregels.

3. Leg maatregelen vast in de omgevingsvergunning

De maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan het netcapaciteitsplafond worden juridisch vastgelegd in de vergunning. Gemeenten handhaven alleen op de uitvoering van maatregelen, niet op het daadwerkelijke energieverbruik na oplevering.

Vragen en suggesties

Dit document is gezamenlijk ontwikkeld door de FGU-provincies onder de vlag van netbewustbouwen.com. Heeft u vragen over het netcapaciteitsplafond of wilt u een suggestie, praktijkvoorbeeld of document delen? Vul dan dit [formulier](#) in.

Andere interessante documenten, zoals een Q&A, en meer informatie vindt u op netbewustbouwen.com/kennisnet.